

Jeszcze przez sześć miesięcy Zabuzanie mogą się starać o rekompensaty

PIOTR GOŁASZEWSKI

associate z Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka

Dziś wchodzi w życie przepisy ustawy zmieniającej zasady ubiegania się o rekompensatę przez Zabuzan (Dz.U. z 2014 r. poz. 195). Osoby, którym wcześniej odmówiono tego prawa, będą mogły w ciągu najbliższych sześciu miesięcy znów o nie wystąpić. Czy rozszerzy się krąg osób uprawnionych?

Tak, ponieważ na podstawie innych aktów prawnych niż do tej pory będzie się określać miejsce zamieszkania na byłym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osób, które utraciły nieruchomości. Zamiast kodeksu cywilnego zostaną wzięte pod uwagę obowiązujące na przełomie lat 30. i 40. ubiegłego stulecia: przepisy o meldunkach i księgach ludności, procedury cywilnej oraz prawa właściwego dla stosunków pry-

watnych wewnętrznych, które dopuszczały posiadanie więcej niż jednego miejsca zamieszkania. W praktyce mogą powstać wątpliwości przy ocenie tego samego stanu faktycznego, mającego wpływ na wskazanie miejsca zamieszkania. Istotne znaczenie może odegrać rozporządzenie meldunkowe z 1934 r. Nie tylko definiowało ono miejsce zamieszkania, ale wskazywało również konkretne dokumenty potwierdzające tę okoliczność, które obecnie mogą stać się szczególnie istotnymi dowodami. Nie do końca zrozumiałe jest natomiast przyznanie prawa do złożenia wniosku o rekompensatę osobom, które nigdy do tej pory tego nie uczyniły. Oczekuje się od nich wykazania, że na ocenę tego, czy spełniają warunek zamieszkiwania na byłym terytorium Polski, wpływ mają zmiany ustawy zabużańskiej dokonane wchodzącą w życie nowelizacją. Są to tymczasem przesłanki subiektywne, a nie fakty, więc trudno wyobrazić sobie ich wykazanie. Jeszcze

trudniej będzie dowieść tych okoliczności spadkobiercom w odniesieniu do nieżyjących właścicieli nieruchomości.

Co powinny zrobić osoby, które wcześniej dostały decyzję odmawiającą przyznania rekompensaty i chcą teraz wznowić postępowanie?

Muszą wystąpić w nieprzywracalnym terminie do 27 sierpnia 2014 r. z wnioskiem do wojewody, który wydał poprzednio decyzję w pierwszej instancji, o wznowienie postępowania. Pytanie, kto może ubiegać się o takie wznowienie: każdy współwłaściciel lub spadkobierca czy tylko ten, który został już wcześniej wskazany jako wyłącznie uprawniony do rekompensaty. Uważam, że powinien to być współwłaściciel lub spadkobierca wskazany wcześniej jako wyłącznie uprawniony do rekompensaty. Mamy tutaj bowiem do czynienia ze wznowieniem postępowania, a więc podjęte w nim wcześniej czynności pozostają w mocy.

Wśród osób uprawnionych do wznowienia postępowania są też takie, które zaskarżyły decyzje odmawiające przyznania rekompensaty do sądu administracyjnego i wszczęte postępowanie wciąż się toczy. Co powinny zrobić?

Gdy wystąpią z wnioskiem o wznowienie postępowania administracyjnego, to moim zdaniem ryzykują, że zostanie wydane postanowienie odmawiające im tego wznowienia. W myśl orzecznictwa sądów administracyjnych taki bowiem powinien być skutek wystąpienia z żądaniem wznowienia postępowania zakończonego decyzją, co do której trwa postępowanie sądowo-administracyjne. Bezpieczniejsze byłoby więc cofnięcie najpierw skargi wniesionej do sądu, a dopiero potem występowanie z przewidzianym w noweli ustawy zabużańskiej wnioskiem o wznowienie postępowania. Sam jednak jestem ciekaw, jak ostatecznie praktyka rozstrzygnie tę kwestię.

Rozmawiała Małgorzata Piasecka-Sobkiewicz